

การพัฒนาคคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาสำหรับครู
โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่
Development of Online Media Bank in Social Studies for
Phrapariyathidhamma School Teachers, Chiang Mai Province

พิมภัสสร เต็ดขาด^{1*} , เขมินทรา ตันธิกุล^{2**} , จริญญาศักดิ์ แพง^{3***}
Pimpatsorn Dedkhad^{1*} , Kheminthra Tanthikun^{2**} , Charoonsak Phaeng^{3***}

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร
103 ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200 ประเทศไทย
^{1,2,3}Mahamakut Buddhist University Lanna Campus, Wat Chedi Luang Varavihara
103 Phra Pokklao Road, Phra Singh Sub-district, Muang District,
Chiang Mai Province, 50200, Thailand

รับต้นฉบับบทความ: 4 พฤษภาคม 2561 **ปรับปรุงบทความ:** 4 พฤศจิกายน 2561 **ตอบรับตีพิมพ์บทความ:** 12 มีนาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจความต้องการใช้สื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาของครู 2) เพื่อพัฒนาคคลังสื่อออนไลน์และศึกษาผลการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาของครู ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นครูสังคมศึกษา 64 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน โดยใช้หลักการ ADDIE Model ในการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมสื่อ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสำรวจความต้องการใช้สื่อออนไลน์วิชาสังคม 2) คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา 3) แบบประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้สื่อส่วนใหญ่จะใช้สื่อแผนภาพและเลือกใช้สื่อจากสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด ซึ่งครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการในการใช้สื่อออนไลน์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อออนไลน์ประเภทบทเรียนช่วยสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะสาระเศรษฐศาสตร์ ในด้านการพัฒนาคคลังสื่อจัดเป็น 5 สาระ คือ ศาสนา หน้าที่พลเมือง

* ผู้เขียนหลัก

E-mail: nu.namrz@gmail.com

** ผู้เขียนร่วม (อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา)

*** ผู้เขียนร่วม (อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา)

ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ อีกทั้งยังมีแผนการสอน ความรู้ทั่วไป และข้อสอบ โดยสามารถเลือกใช้ตามความต้องการของครูผู้สอน ซึ่งสื่อที่รวบรวมส่วนใหญ่เป็นสื่อออนไลน์จากอินเทอร์เน็ต บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สารคดี เนื้อหาที่เป็นความรู้ในหลายรูปแบบและเป็นสื่อคอมพิวเตอร์ ผลการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาสำหรับครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านครูผู้สอน และด้านคุณค่าของสื่อ พบว่า คุณภาพของคลังสื่ออยู่ในระดับดี

คำสำคัญ

คลังสื่อออนไลน์ วิชาสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstract

The purposes of this research 1) To survey the use demand of online media, social studies for teachers 2) To develop of online media bank and study the usage results of online media bank in social studies for teachers. The population-based study there are 64 social education teachers purposively selected the samples were 50. Using the ADDIE Model to design and develop innovative media. There are steps as follows. Analysis, Design, Development, Implementation, and Evaluation. The research tools were 1) Surveys demand for online media, social studies. 2) Online media bank in social studies. 3) Evaluation of using online media bank in social studies. The statistics used were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results were found that most media using the diagram and select media from the print media the most. Most of the social studies teachers want to use more online media to develop skills in using online media type lessons help teach better especially economics. The development of the online media bank is divided into five topics : Religion, Duty Citizenship, History, Economics and Geography. Have a lesson plan general knowledge and testing. Can be used according to the needs of the teacher. Most of the media is online media from the Internet, computer assisted instruction, documentary. Content is knowledge in many forms and is computerized. The results of the evaluation using online media bank in Social Studies for Phrapariyatthidhamma School Teachers, for teachers in the school. The contents, Teachers and the value of the media found that the quality of the media library at a good level.

Keywords

Online Media Bank, Social Studies, Phrapariyatthidhamma School

บทนำ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสถานศึกษาของคณะสงฆ์อีกทางเลือกหนึ่งที่มีเยาวชนและพ่อแม่ผู้ปกครองกลุ่มหนึ่งให้ความสนใจเลือกทางเลือกนี้เพื่อให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนเป็นจำนวนมาก โดยโรงเรียนของคณะสงฆ์มีหวังจะจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาแต่ขาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนที่อยู่ในเขตบรรพชิตทั่วประเทศที่กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ จำนวน 399 แห่ง แต่จากการศึกษาข้อมูลพบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีปัญหาสำคัญที่เหมือนกันคือ นักเรียนมีคุณภาพทางการเรียนค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่น อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังขาดความพร้อมทางด้านปัจจัยต่างๆ เช่น มีครูไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีราคาแพงเนื่องจากการขาดการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ (Ministry of Education, 2010, 25-23) ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Phrachakrapol Siritharo (2016, 228-245) ที่ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยโรงเรียนศรีจันทร์วิทยา พบว่ามีวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และไม่มีสื่อการสอนที่ทันสมัยครูไม่ค่อยได้รับการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสาม จึงได้ดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาโดยใช้โครงการส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอน การจัดสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ โครงการสร้างพลังร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียน ทั้งยังเป็นการเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการองค์กรตามแนวการใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งมีผลทำให้โรงเรียนศรีจันทร์วิทยาผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับดีขึ้น และเมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าผลการดำเนินงานยังไม่สามารถก่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาด้านผู้เรียนโดยเฉพาะด้านกระบวนการคิดในมาตรฐานที่ 4 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมาตรฐานที่ 5 ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ The Thailand Development Research Institute (TDRI) (2015) ซึ่งให้เห็นว่าสาเหตุหลักส่วนหนึ่งของปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทยในทุกๆระดับ คือ การที่ระบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นระบบที่ไม่เอื้อต่อการสร้างความรับผิดชอบ (Accountability) หลักสูตรและตำราเรียนของไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ดังนั้นแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ จึงจะต้องมีลักษณะเป็นแบบพลวัต นั่นคือ ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน โดยมุ่งสู่วิศวกรรมของสังคมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการสอนออนไลน์ (Educational Technology Center, 2007, 8)

ดังนั้น จากสภาพปัญหาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมดังกล่าวข้างต้น ผนวกกับความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ที่จะนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาโดยเฉพาะสื่อออนไลน์มา

แก้ไขปัญหาในการจัดการการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งเป็นการพัฒนาทักษะและเทคนิคของครูผู้สอนให้ทันต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเตรียมความพร้อมสู่วิสัยทัศน์ด้านการศึกษาในยุค Thailand 4.0 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยเพื่อพัฒนาค้นคว้าสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา สำหรับแก้ปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล รวมทั้งยังสามารถช่วยเพิ่มทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความต้องการใช้สื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาค้นคว้าสื่อออนไลน์และศึกษาผลการใช้ค้นคว้าสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาสำหรับครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่

ทบทวนวรรณกรรม

การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นั้น ผู้สอนต้องมีทักษะในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ คน หรือวิธีการที่ช่วยเป็นตัวกลางในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนตั้งไว้ ผู้สอนควรหลีกเลี่ยงการผลิตและการใช้สื่อที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาที่ขัดแย้งกับภูมิหลังทางวัฒนธรรมของผู้เรียน โดยผู้สอนสามารถตรวจสอบและศึกษาเพื่อปรับให้เหมาะสมก่อนนำเสนอเข้าไปใช้ในสถานการณ์จริงในห้องเรียน ซึ่งแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้เป็นพื้นฐานที่จะนำมาใช้ในการออกแบบค้นคว้าสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอนที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ประกอบด้วย 3 ทฤษฎีหลัก ดังนี้ (Mangkhang, 2018, 45)

1. **ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism Theory)** ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus and Response) การตอบสนองต่อสิ่งเร้าของมนุษย์จะเกิดขึ้นควบคู่กันในช่วงเวลาที่เหมาะสม การสร้างสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษาที่ออกแบบตามแนวคิดของทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยมเป็นการนำเสนอเนื้อหาในลำดับที่เหมือนกันและตายตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ผู้สอนได้พิจารณาแล้วว่า เป็นลำดับการสอนที่ดี และผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. **ทฤษฎีกลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism Theory)** ทฤษฎีปัญญานิยมนี้เกิดขึ้นจากแนวคิดของชอมสกี (Chomsky) ที่ไม่เห็นด้วยกับสกินเนอร์ (Skinner) บิดาของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมในการมองพฤติกรรมมนุษย์มนุษย์ไว้ว่า เป็นเสมือนการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ส่วนชอมสกี (Chomsky) เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นเรื่องของภายในจิตใจมนุษย์ไม่ใช่ผ้าขาวที่เมื่อใส่สีอะไรลงไปก็จะกลายเป็นสีนั้น มนุษย์มีความนึกคิด มีอารมณ์ จิตใจ และความรู้สึกภายในที่แตกต่างกันออกไป การออกแบบการเรียนการสอน

ก็ควรที่จะคำนึงถึงความแตกต่างภายในของมนุษย์ด้วย ในช่วงนี้มีแนวคิดต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการจำ (Short Term Memory, Long Term Memory and Retention) แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งความรู้ ออกเป็น 3 ลักษณะคือ ความรู้ในลักษณะเป็นขั้นตอน (Procedural Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่อธิบายว่า ทำอย่างไรและเป็นองค์ความรู้ที่ต้องการลำดับการเรียนรู้ที่ชัดเจน ความรู้ในลักษณะการอธิบาย (Declarative Knowledge) ซึ่งได้แก่ ความรู้ที่อธิบายว่าคืออะไร และความรู้ในลักษณะเงื่อนไข (Conditional Knowledge) ได้แก่ ความรู้ที่อธิบายว่าเมื่อไร และทำไม ซึ่งความรู้ 2 ประเภทหลังนี้ไม่ต้องการลำดับ การเรียนรู้ที่แน่นอนตายตัว สื่อออนไลน์เพื่อการศึกษาที่ออกแบบตามแนวคิดของทฤษฎีปัญญานิยมก็จะมีโครงสร้างของบทเรียนในลักษณะสาขาอีกเช่นเดียวกัน โดยผู้เรียนทุกคนจะได้รับการเสนอเนื้อหาในลำดับที่ไม่เหมือนกัน โดยเนื้อหาที่จะได้รับการนำเสนอต่อไปนั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งนอกจากผู้เรียนแล้วการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนก็มีความสำคัญเช่นกัน

3. ทฤษฎีกลุ่มคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism Theory) เชื่อว่าการให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด ได้ลงมือกระทำหรือสร้างสรรค์ความหมายจากประสบการณ์ของตน องค์ความรู้จะถูกสร้างขึ้นโดยคนผู้นั้นเอง ผ่านชุดของประสบการณ์ต่างๆ ที่มีลักษณะเฉพาะของตนและมีความแตกต่างกันไปในแต่ละคน การนำทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มคอนสตรัคติวิซึมไปใช้ในการเรียนการสอน จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้มากที่สุด เมื่อใช้ในการบูรณาการเนื้อหาหลากหลายวิชาเข้าด้วยกัน และผู้เรียน มีพื้นฐานความรู้หรือประสบการณ์ของเนื้อหาเหล่านั้นแล้วอย่างดีโดยมีกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น การประดิษฐ์คิดค้น การแก้ปัญหาแบบซับซ้อนในสถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่ากระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่ากระบวนการสอน แต่ละบุคคลสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ฉะนั้นการออกแบบการเรียนการสอนจึงต้องมุ่งเน้นการวางแนวทาง และสภาพแวดล้อมการเรียนให้เอื้อต่อการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ McGriff (2000 as cited in Wiboolyasarin, 2014) ที่ใช้หลักการ เอ็ดดี้ โมเดล (Analysis, Design, Development, Implementation, Evaluation: ADDIE Model) ซึ่งเป็นแบบจำลองที่ได้รับความนิยมมานาน มีความยืดหยุ่น และให้อิสระแก่ผู้สอนในการออกแบบและพัฒนาสื่อการสอนมากที่สุด เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ง่ายและมีขั้นตอนการลงมือปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้กับการออกแบบและการพัฒนาสื่อหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการพัฒนานวัตกรรมสื่อการสอน ADDIE Model เป็นแบบจำลองที่พัฒนาให้กับกองทัพของสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2518 โดยศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งรัฐฟลอริดา (Branson, 1975) ได้รับการพัฒนาโดยกองทัพของสหรัฐอเมริกาอย่างต่อเนื่อง (Department of the Army, United States 2011) และถูกใช้งานอย่างกว้างขวางในสถานศึกษาเพื่อออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีขั้นตอนประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปใช้ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation)

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด ที่เป็นบรรพชิต และคฤหัสถ์ จำนวน 64 รูป/คน

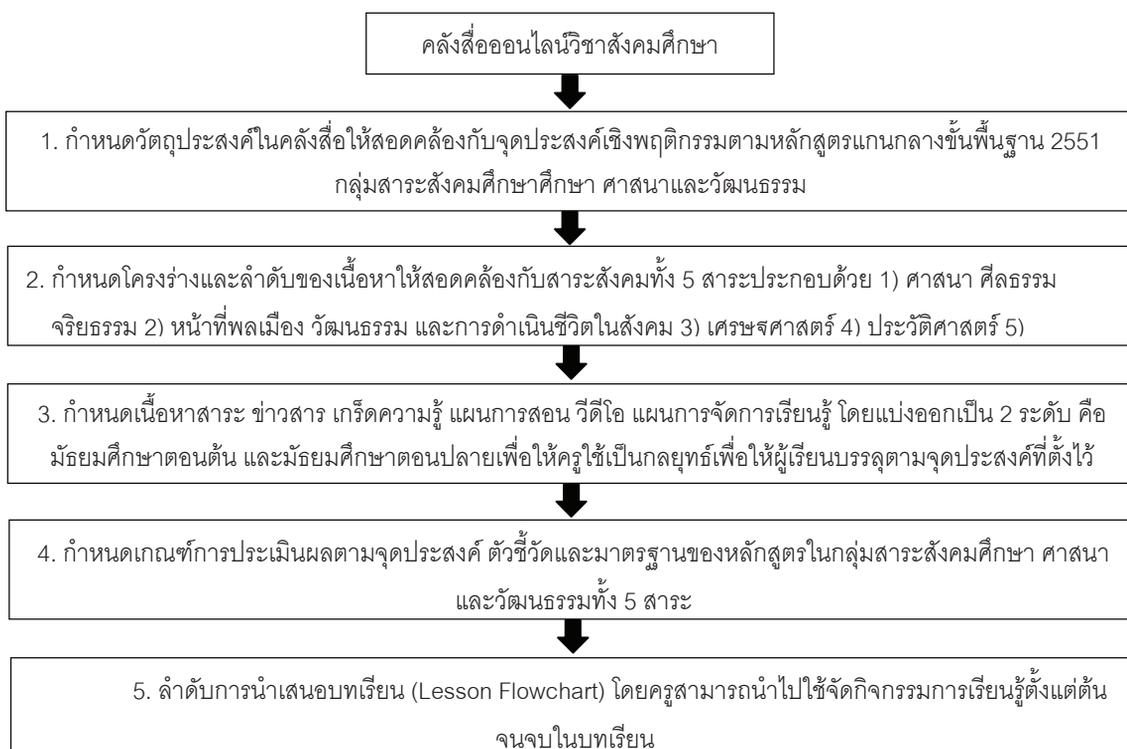
กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ได้จากการตอบแบบสำรวจ การเข้าร่วมโครงการใช้สื่อออนไลน์ทั้งชายและหญิงเฉพาะที่เป็นคฤหัสถ์เท่านั้น

2. ขั้นตอนในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการใช้แนวคิดของ McGriff (2000) ที่ใช้หลักการ ADDIE Model เป็นแบบจำลองสำหรับการออกแบบและพัฒนาวัตกรรมการสอนรายวิชาสังคมศึกษาสำหรับครู โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา ความต้องการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 : การออกแบบ (Design) หลังทราบปัญหา ความต้องการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบออกนวัตกรรมสื่อ ซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการต่างๆ ดังนี้

ภาพที่ 1: แสดงขั้นตอนการออกแบบการสร้างคลังสื่อ

ขั้นตอนที่ 3 : การพัฒนา (Development) หลังจากที่ได้ทดสอบและสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จนเกิดความมั่นใจแล้วผู้วิจัยออกแบบและพัฒนานวัตกรรมสื่อการสอน โดยเริ่มดำเนินการพัฒนาคลังสื่อโดยการสร้างเว็บคลังสื่อ www.ppsnnk.com ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ wordpress เป็นการดำเนินการสร้างคลังสื่อและมีการทดสอบการทำงานของคลังสื่อออนไลน์รวมถึง การประเมินผลระหว่างทาง (Formative Evaluation)

ขั้นตอนที่ 4 : การนำไปใช้ (Implementation) เมื่อผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาคังสื่อออนไลน์ สังคมศึกษาแล้วได้ดำเนินการแก้ไขตามเหมาะสม จากนั้นจึงนำคลังสื่อออนไลน์ไปใช้งานจริงในงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 5 : การประเมินผล (Evaluation) เพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมสื่อการสอนตามเกณฑ์และเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนานวัตกรรมคลังสื่อออนไลน์สังคมศึกษาต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

3.1 **แบบสำรวจความต้องการใช้สื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา** แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ตอนที่ 3 สำรวจความต้องการใช้สื่อออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผลที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.90 ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมและนำไปทดลองใช้กับครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 9 โรงเรียน จำนวน 20 คน

3.2 **คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยสร้างคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา** ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ wordpress โดยเน้นการเรียนรู้บนเว็บไซต์ชื่อ www.ppsnnk.com โดยรวบรวมและจัดทำเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ จัดเป็น 5 สาระ คือ ศาสนา หน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ซึ่งแต่ละสาระจะประกอบด้วย ความรู้ทั่วไป แผนการสอน เอกสารประกอบการสอน และข้อสอบ ที่ยึดมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด เพื่อให้เนื้อหาสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.3 **แบบประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา** แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านครูผู้สอน ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหาสาระ ด้านที่ 3 ด้านคุณค่าของสื่อ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยผลที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.96 ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาส่วนใหญ่ มีความเหมาะสม และนำไปทดลองใช้กับครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดลำพูน ทั้งหมด 9 โรงเรียน จำนวน 20 คน นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น ได้เท่ากับ 0.94

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสำรวจความต้องการใช้สื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้ (Srisa-ard, 2013, 120-127)

ดีมาก	5	คะแนน
ดี	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
ควรปรับปรุง	1	คะแนน

จากนั้นวิเคราะห์หาค่าคะแนนของแบบประเมิน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51-5.00	หมายถึงดีมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51-4.50	หมายถึงดี
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51-3.50	หมายถึงปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51-2.50	หมายถึงน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00-1.50	หมายถึงน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาคลังสื่อออนไลน์สำหรับครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ผลจากการสำรวจความต้องการสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1.1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจความต้องการสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 76.00) อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 74.00) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 64.00) และสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 46.00)

1.2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา พบว่า สภาพการใช้สื่อของผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนเฉลี่ย 1-3 ครั้ง/วัน (ร้อยละ 66.00) ระยะเวลาใช้สื่อเฉลี่ย 11-20 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 46.00) ใช้สื่อแผนภาพในการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 24.79) และเลือกใช้อีกจากสื่อสิ่งพิมพ์ (ร้อยละ 31.68)

1.3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการใช้สื่อออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ต้องการเลือกใช้อีเมลจากยูทูป (Youtube) (ร้อยละ 38.04) ต้องการพัฒนาทักษะจากการใช้สื่อออนไลน์ด้านเทคนิคการสอน (ร้อยละ 37.63) ต้องการสื่อออนไลน์เพิ่มเติมในเนื้อหาสาระเศรษฐศาสตร์ (ร้อยละ 30.36) ต้องการใช้อีเมลการเรียนการสอนผ่านคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 28.24) ต้องการใช้อีเมลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ (ร้อยละ 27.74) ต้องการใช้อีเมลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขั้นประยุกต์ใช้ (ร้อยละ 25.20) ต้องการพัฒนาทักษะการใช้สื่อประเภทบทเรียนช่วยสอน (ร้อยละ 24.16) และต้องการสื่อการเรียนการสอนประเภท Animation (ร้อยละ 22.79)

2. ผลการพัฒนาคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาสำหรับครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาที่ใช้หลักการ ADDIE Model เป็นแบบจำลองมีขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1: การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาตรฐาน/ตัวชี้วัด ได้นำเนื้อหาสาระของกลุ่มสังคมศึกษาของระดับมัธยมศึกษา แนวคิดการสร้างสื่อออนไลน์ แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับคลังสื่อออนไลน์ ความสำคัญ และประเภทของสื่อการสอน เพื่อเป็นฐานในการสร้างคลังสื่อ นำมาวิเคราะห์และจัดเรียงความต้องการจากแบบสำรวจเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำคลังสื่อ

ขั้นตอนที่ 2: การออกแบบ (Design) ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 สาระหลัก ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ซึ่งแต่ละสาระประกอบด้วย ความรู้ทั่วไป แผนการสอน เอกสารประกอบการสอนและข้อสอบ และมีหมวดความรู้ทั่วไป ข่าวสารข้อมูลของสังคมไทย และสังคมโลก

ขั้นตอนที่ 3: การพัฒนา (Development) ผู้วิจัยสร้าง “คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา” ออกมาในรูปแบบของการผสมผสานมัลติมีเดียเพื่อการเรียนการสอน 2 ประเภท คือ (1) คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา เพื่อการนำเสนอข้อมูล มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว โดยที่ผู้สอนสามารถใช้ข้อมูลกับกลุ่มย่อยจนถึงกลุ่มใหญ่ มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อเน้นความรู้และทัศนคติ เป็นที่นำเสนอข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจใช้สื่อสังคมศึกษา (2) คลังสื่อสังคมออนไลน์วิชาสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นลักษณะการสื่อสารแบบสองทางโดยประยุกต์ใช้ประกอบกับแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้เป็นหลัก เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถควบคุมกิจกรรมการเรียนการสอนและการตรวจสอบประสิทธิภาพของคลังสื่อได้อย่างอิสระอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 4: การนำไปใช้ (Implementation) การนำคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอน สามารถใช้ได้กับคอมพิวเตอร์ทั่วไป แท็บเล็ต, Desktop PC และ สมาร์ทโฟน เชื่อมโยงการนำเสนอด้วยรูปแบบมัลติมีเดียในหลายรูปแบบ อีกทั้งข้อมูลข่าวสารอื่นที่เชื่อมโยงกับเว็บไซต์อื่นๆ ที่ผู้ศึกษานำไปติดตาม เพื่อให้ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอบนเว็บไซต์ชื่อ www.ppsnnk.com

ขั้นตอนที่ 5: การประเมินผล (Evaluation) การประเมินการใช้คลังสื่อสังคมศึกษาศึกษา พบว่าคลังสื่อช่วยสนับสนุนผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ในสถานที่ต่างๆ นอกเหนือจากห้องเรียน ผู้สอนสามารถใช้สื่อได้ในทุกๆ สถานที่ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนภายใต้การเชื่อมต่อด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

3. ผลวิเคราะห์จากการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา

ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนสังคมศึกษาได้ทดลองใช้คลังสื่อออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการใช้งานของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

จากการทดลองใช้คลังสื่อออนไลน์ได้ผลวิเคราะห์จากการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดี คือ ด้านเนื้อหาสาระ ($\bar{X} = 4.28$) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.20$) และด้านคุณค่าของสื่อ ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ด้านเนื้อหาสาระอยู่ในระดับดีมาก คือ สื่อมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.62$) สื่อมีเนื้อหาที่ส่งเสริมแนวคิดการนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคม ($\bar{X} = 4.52$) ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับดีมาก คือ สื่อที่ใช้ช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้สอนในการใช้เชิงวิชาการและวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.56$) และด้านคุณค่าของสื่ออยู่ในระดับดีทุกรายการประเมิน ดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา ด้านครูผู้สอน

	รายการประเมิน	\bar{X}	SD	แปลความหมาย
1	สื่อที่ใช้ช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้สอนในการใช้เชิงวิชาการและวิชาชีพ	4.56	0.52	ดีมาก
2	สื่อที่ใช้สามารถจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาได้หลากหลาย	4.30	0.65	ดี
3	สื่อที่ใช้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน	4.18	0.63	ดี
4	สื่อที่ใช้สอดคล้องกับบริบทของครู	4.04	0.60	ดี
5	สื่อที่ใช้สามารถบูรณาการการสอนและพัฒนารูปแบบการสอนวิชาสังคมศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์	3.94	0.62	ดี
	ภาพรวม	4.20	0.60	ดี

ตารางที่ 2

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา
ด้านเนื้อหาสาระ

	รายการประเมิน	\bar{X}	SD	แปลความหมาย
1	สื่อมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	4.62	0.49	ดีมาก
2	สื่อมีเนื้อหาที่ส่งเสริมแนวคิดการนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคม	4.52	0.50	ดีมาก
3	สื่อมีเนื้อหาที่สอดแทรกทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.40	0.49	ดี
4	สื่อมีเนื้อหาที่ส่งเสริมการเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	4.32	0.47	ดี
5	สื่อมีเนื้อหาที่มีความชัดเจนสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม	4.26	0.60	ดี
6	สื่อมีเนื้อหาที่ส่งเสริมและสร้างความตระหนักในคุณค่า ของวิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม	4.14	0.53	ดี
7	สื่อมีเนื้อหาที่สร้างความตระหนักและความเข้าใจความแตกต่าง ของสังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.14	0.57	ดี
8	สื่อมีเนื้อหาที่ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.06	0.47	ดี
9	สื่อมีเนื้อหาที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเป็นไป ของสังคมไทยและสังคมโลกอย่างกว้างขวาง	4.04	0.60	ดี
	ภาพรวม	4.28	0.52	ดี

ตารางที่ 3

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา
ด้านคุณค่าของสื่อ

	รายการประเมิน	\bar{X}	SD	แปลความหมาย
1	สื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.32	0.47	ดี
2	สื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและกระตุ้น ให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรอบด้านตรงตามจุดมุ่งหมาย	4.12	0.48	ดี
3	สื่อสามารถส่งเสริม และพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาสังคม ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.06	0.59	ดี
4	สื่อส่งเสริมกระบวนการคิดในรายวิชาสังคมศึกษาอย่างเป็น ระบบและเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสาระอื่นๆ	3.98	0.51	ดี
5	สื่อมีการสอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชาสังคมศึกษา	3.90	0.58	ดี
	ภาพรวม	4.08	0.53	ดี

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการสำรวจความต้องการสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ
ควรมีการสำรวจการใช้สื่อในกลุ่มสาระสังคมศึกษา และสื่ออื่นในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ การใช้แหล่ง
การเรียนรู้หรือแหล่งวิทยาการที่สำคัญในท้องถิ่น ชุมชน หรือสถานที่อื่นๆ เพื่อให้เป็นข้อมูลในการแลกเปลี่ยน
ความรู้ ทักษะ และความหลากหลายในการใช้สื่อ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระ
สังคมศึกษาต่อไป และจากการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา พบว่า ผู้ประเมินได้เสนอแนะ
เพิ่มเติม ในด้านเนื้อหาของคลังสื่อควรเพิ่มเติมวิดีโอทัศน์วีดิทัศน์รูปการสอน หรือเนื้อหาในกลุ่มสาระเพิ่มเติม อีกทั้งยัง
มีความต้องการในการใช้กระดานสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างครูกับครูต่างพื้นที่ในกลุ่มสาระ
สังคมศึกษา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เทคนิคการสอนต่างๆ ให้ครูสังคมศึกษาต่างพื้นที่ได้นำไปศึกษา
และทดลองใช้เพื่อปรับปรุงเทคนิค และวิธีการสอนของตนเองให้พัฒนายิ่งขึ้นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาสำหรับครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม
จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์การสำรวจความต้องการใช้สื่อออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ต้องการสื่อออนไลน์จากยูทูป (Youtube) (ร้อยละ 38.04) ต้องการพัฒนาทักษะจากการใช้สื่อออนไลน์ด้านเทคนิคการสอน (ร้อยละ 37.63) ต้องการสื่อออนไลน์เพิ่มเติมในเนื้อหาสาระ เศรษฐศาสตร์ (ร้อยละ 30.36) ต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนผ่านคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 28.24) ต้องการใช้สื่อออนไลน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ (ร้อยละ 27.74) ต้องการใช้สื่อออนไลน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขั้นประยุกต์ใช้ (ร้อยละ 25.20) ต้องการพัฒนาทักษะการใช้สื่อประเภทบทเรียนช่วยสอน (ร้อยละ 24.16) และต้องการสื่อการเรียนการสอนประเภท Animation (ร้อยละ 22.79) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ The Thailand Development Research Institute (TDRI) (2015, 1) ซึ่งมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้ศึกษาและรายงานชี้ให้เห็นว่าสาเหตุหลัก ส่วนหนึ่งของปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย คือ การที่ระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบันเป็นระบบที่ไม่เอื้อ ต่อการสร้างควมรับผิดชอบ (Accountability) หลักสูตรและตำราเรียนของไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนา ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ซึ่งมีผลทำให้การจัดการเรียนการสอนรวมถึงการวัดและประเมินผล ที่ยังไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง อีกทั้งสภาพ การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาในด้านคุณภาพของผู้เรียนปรากฏอยู่ใน หลายพื้นที่ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนครูขาดทักษะ ประสิทธิภาพในการสอน แหล่งเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ที่ไม่มีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างกระจุกกระจาย ไม่คุ้มค่า และ ขาดการวางแผนแก้ไขปัญหาย่างเป็นระบบ

2. ผลการพัฒนาคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาจากหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระสังคมศึกษาระดับมัธยม ศึกษาแนวคิดการสร้างสื่อออนไลน์ในระบบสารสนเทศ ทางการศึกษาที่ใช้หลักการ ADDIE Model เป็นแบบจำลองทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผล ที่สามารถนำไปใช้ได้กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิด เชื่อมโยง การนำเสนอด้วยรูปแบบมัลติมีเดียผ่านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต มีการรวบรวมและจัดทำเป็นหมวดหมู่ ขึ้นอย่างเป็นระบบโดยเน้นการเรียนรู้บนเว็บไซต์ ชื่อ www.ppsnnk.com ช่วยสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถใช้ สื่อในทุกสถานที่ทั้งในและนอกห้องเรียนภายใต้การเชื่อมต่อด้วยระบบอินเทอร์เน็ต อีกทั้งหลักการพัฒนายังสร้างเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีการเชื่อมโยงกันทั้งระบบ สามารถอัปเดตความก้าวหน้าของข้อมูล ที่อยู่ในระบบเครือข่ายของคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาให้มีความทันสมัย ช่วยให้เกิดประโยชน์ความคุ้มค่า ต่อผู้สอนและผู้เรียนให้ได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Woraphitbenja (2015, 58-67) ได้นำเสนอแอปพลิเคชันการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเสมือนจริงบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ เพื่อแก้ปัญหา ข้อจำกัดของระบบบริหารจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC LMS) ให้สามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตได้ แอปพลิเคชันถูกพัฒนาในลักษณะ Responsive Web Design โดยนำวงจรการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC)

มาเป็นแนวทางในการพัฒนาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนทุ่งผึ้ง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปางเขต 3 จำนวน 30 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 17 กลุ่มเครือข่ายและครูผู้สอนจำนวน 15 คน ผลการทดลอง พบว่าแอปพลิเคชันสามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากกล่าวได้ว่าการพัฒนา คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา ควรพัฒนาในลักษณะของการรวบรวมสื่อการเรียนการสอนในกลุ่มวิชา สังคมศึกษาให้สามารถแสดงผลบนระบบปฏิบัติการของอุปกรณ์เคลื่อนที่ ที่ได้รับความนิยมในการใช้งาน ได้แทบทุกระบบ ทำให้ครูวิชาสังคมศึกษาสามารถทบทวนเนื้อหาวิชาที่จะสอนและผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้ ด้วยตัวเองได้บ่อยครั้งตามต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเข้าใจและสามารถจดจำเนื้อหาวิชาเรียนได้ดีขึ้น

3. ผลการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาสาระโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.52$) ด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.60$) และด้านคุณค่าของสื่อโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.53$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Woraphitbenja (2015, 58-67) ที่ได้เสนอแอปพลิเคชัน การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเสมือนจริงบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ เมื่อนักเรียนใช้แอปพลิเคชันในการทบทวน เนื้อหาวิชาเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถจดจำ เนื้อหาวิชาเรียนได้ดียิ่งขึ้น โดยผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ทดลองใช้แอปพลิเคชันในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 จาก 5.00 และความพึงพอใจของครูผู้สอนที่ทดลองใช้ แอปพลิเคชันในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.09 จาก 5.00

สรุป

การพัฒนาคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาสำหรับครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาที่ใช้หลักการ ADDIE Model ผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้สื่อส่วนใหญ่จะใช้สื่อแผนภาพและเลือกใช้สื่อจากสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด ซึ่งครูสังคมศึกษา ส่วนใหญ่ มีความต้องการในการใช้สื่อออนไลน์เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อออนไลน์ประเภทบทเรียน ช่วยสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะสาระเศรษฐศาสตร์ ในด้านการพัฒนาคลังสื่อจัดเป็น 5 สาระ คือ ศาสนา หน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ อีกทั้งยังมีแผนการสอน ความรู้ทั่วไป และข้อสอบ โดยสามารถเลือกใช้ตามความต้องการของครูผู้สอน ซึ่งสื่อที่รวบรวมส่วนใหญ่เป็นสื่อออนไลน์จากอินเทอร์เน็ต บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สารคดี เนื้อหาที่เป็นความรู้ในหลายรูปแบบและเป็นสื่อคอมพิวเตอร์ ผลการประเมินการใช้คลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาสำหรับครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านครูผู้สอน และด้านคุณค่าของสื่อ พบว่า คุณภาพของคลังสื่ออยู่ในระดับดี

สำหรับข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือ เรื่องการออกแบบคลังสื่อออนไลน์ วิชาสังคมศึกษาผู้สอนควรเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้เข้ามาบูรณาการซึ่งเป็นที่สนใจของสังคม สร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่สนุกและท้าทาย และมีความกระตือรือร้นที่จะแสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อเป็นตัวกลาง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และคลังสื่อออนไลน์วิชาสังคมศึกษาคอร์ใช้สื่อเสริมสร้างทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ในการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมเพื่อให้ครูและนักเรียนนักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างอิสระรวมทั้งใช้สื่อให้ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างของสมาชิกในชั้นเรียนหรือในกิจกรรมที่จัดขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรศึกษากระบวนการผลิตสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และศึกษาการใช้การใช้อินเทอร์เน็ตรายวิชาสังคมศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในรายวิชาต่างๆ รวมไปถึงการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์โดยใช้สื่อที่มีความหลากหลายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนในรายวิชาสังคมศึกษา และศึกษาการสร้าง Application Mobile เพื่อการศึกษาในรายวิชาสังคมศึกษาหรือกลุ่มวิชาอื่นๆ ต่อไป

References

- Branson, R. K. (1975). *Interservice procedures for instructional systems development: Executive summary and model*. Tallahassee, FL: Center for Educational Technology, Florida State University, National Technical Information Service. (Document Nos. AD-A019 486 to AD-A019490).
- Department of the Army Headquarters, United States (2011). *Army learning policy and systems. TRADOC regulation 350-70*. Fort Eustis, Virginia 23604-5700. Retrieved 7 January 2018, from <https://adminpubs.tradoc.army.mil/regulations/TR350-70.pdf> .
- Educational Technology Center. (2007). *Guidelines educational technology reform*. Bangkok: Graphic Gro. [in Thai]
- Jiwaphanit, C. (2012). The development of the conceptual frameworks using social media for supporting project-based learning with listen learn for improving a problem solving skill of undergraduates. *Suan Sunandha Rajabhat University Research and Development Journal*. 4(12), 45-50. [in Thai]
- Mangkhang, C. (2018). *Knowledge of curriculum and teaching in social studies*. (2nd ed.). Bangkok: Publisher of Chulalongkorn University. [in Thai]
- McGriff, S. J. (2000). *Instructional System Design (ISD): Using the ADDIE Model*. Instructional systems, College of Education, Penn State University. Retrieved 9 April 2018, from <https://www.lib.purdue.edu/sites/default/files/directory/butler38/ADDIE.pdf>.
- Ministry of Education. (2010). *Core Curriculum for Basic Education, BE 2551*. (3rd ed.). Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand. [in Thai]
- Phrachakrapol Siritharo. (2016). *Developing learning activities in Srijanwittaya General Buddhist Scripture School: A participatory action research*. (Dissertation Doctor of Education, Department of Educational Administration, Faculty of Education Mahamakut Buddhist University). [in Thai]

-
- Srisa-ard, B. (2013). **Statistical methods for research**. (Vol. 1). (5th ed.). Bangkok: Suweeriyasan. [in Thai]
- The Thailand Development Research Institute (TDRI). (2015). **Research report for development**. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao. [in Thai]
- Wiboolyasarin, W. (2014). Instructional design principles based on the ADDIE model of instructional conversation, basic Thai for foreigners. **Srinakharinwirot Research and Development (Journal of Humanities and Social Sciences)**. 6(12), 192-205. [in Thai]
- Woraphitbenja, P. (2015). The development learning managements system application of virtual classrooms on mobile device. **Industrial Technology Lampang Rajabhat University Journal**. 8(2), 58-67. [in Thai]